

ДО 70-річчя

ВЛАДИЛЕНА ОПАНАСОВИЧА АНОХІНА

Виповнилось 70 років з дня народження і понад 40 років наукової діяльності відомого вченого, визначного фахівця у галузі нумізматики Владилена Опанасовича Анохіна.

Народився він 13 лютого 1930 р. у с. Дубенка Ульяновського р-ну Калузької обл. (Росія). Середню школу закінчив у 1949 р. в м. Орел. У 1949—1954 рр. навчався на історичному факультеті Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Після успішного завершення навчання працював на посаді наукового співробітника в різних музеях Криму: Бахчисарайський музей, Музей Чорноморського флоту, Херсонський музей у Севастополі. Саме в Херсонесі виявився неабиякий інтерес Владилена Опанасовича до монетної справи цього античного міста. Задля наукового її дослідження він закінчив аспірантуру Інституту археології АН СРСР (м. Москва) і в 1964 р. захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата історичних наук.

Починаючи з 1960 р., В. О. Анохін працював в Інституті археології НАН України спо-

чатку на посаді молодшого, а з 1966 р. — старшого наукового співробітника. Вся подальша діяльність ученого до сьогодні, незважаючи на формальний вихід на пенсію у 1999 р., пов'язана з цією академічною установою, зокрема, відділом античної археології.

Перша монографія В. О. Анохіна «Монетное дело Херсонеса (IV ст. до н. е. — XII ст. н. е.)» була видана у 1977 р. Автор одразу заявив про свій неординарний підхід до вивчення монет. Він не тільки розглянув основні типи монет, які дають уявлення про розвиток карбування в цілому, але й вперше поставив перед собою такі завдання, як: встановлення відносної та абсолютної хронології монетних емісій; визначення грошово-вагових систем і організації монетного виробництва; використання нумізматичних джерел для більш глибокого вивчення питань історії та економічного розвитку Херсонеса впродовж шістнадцяти сторіч. Ця наукова праця одразу ж привернула увагу багатьох дослідників монет і в 1980 р. була перевидана англійською мовою: «The Coinage of Chersonesus» (BAR, Oxford).

Загалом, за таким же методичним принципом В. О. Анохін написав ще дві монографії: «Монетное дело Боспора» (1986) і «Монетное дело античных городов Северо-Западного Причерноморья» (1989). Останньою працею узагальнювались результати його досліджень монетної справи Ольвії, Тіри, Ніконія, Керкінітіди. В своїх дослідженнях монет як Боспорської держави, так і міст Північно-Західного Причорномор'я. В. О. Анохін особливу увагу приділив класифікації нумізматичних матеріалів, визначенню як відносної, так і абсолютної хронології та монетно-вагових систем, вирішенню організації монетної справи і деяких історичних питань, що виникали в процесі вивчення монет. Ці монографії В. О. Анохіна, в яких розглянуто всі відомі на той час монети, що зберігаються не лише в різноманітних зібраннях Музейів світу, але й в особистих колекціях, незважаючи на неоднозначне сприйняття розробленої ним абсолютної хронології, становлять найважливішу джерелознавчу базу з античної та середньовічної нумізматики Північного Причорномор'я.

Монети, на думку В. О. Анохіна, на відміну від археологічних джерел, мають значення першорядного історичного документа, надають дослідникам хоч і обмежену, проте систематичну та хронологічно точну інфор-

мацію щодо різних аспектів життя суспільства. Спираючись на таке розуміння нумізматичних джерел, але у зіставленні їх з літературними, епіграфічними та деякими археологічними даними, В. О. Анохін видав наукову працю «История Боспора Киммерийского» (1999).

Окрім того, В. О. Анохін є автором кількох колективних монографій і багатьох статей, в яких розглядалися як монети, так і різні історичні питання, зокрема про скіфського царя Атея, правління боспорського царя Асандра, понтійську експедицію Перикла, державний устрій Ольвії тощо. Впродовж своєї діяльності в Інституті археології

він чимало уваги приділяв редагуванню різних наукових збірників, колективних та авторських монографій. Завдяки йому було зібрано і вийшло з друку кілька випусків журналу «Нумизматика и сфрагистика».

Свій сімдесятирічний ювілей В. О. Анохін зустрів у розквіті творчих сил. Вийшовши на пенсію, він продовжує працювати, завершує цілу низку статей, пов'язаних з нумізматикою та історичним розвитком античних держав і Візантії.

Побажаємо ж Владилену Опанасовичу Анохіну міцного здоров'я, великих успіхів у здійсненні його творчих планів та творчої наснаги.